

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

การเขียนย่อความ (๑)

ครูผู้สอน ครูชลภักดี คงกำเนียด

คำถามชวนคิด

คำถาม : นักเรียนคิดว่า
การจำเนื้อหาที่มีขนาดยาว
เป็นเรื่องที่ยากหรือง่าย

คำตอบ : ยาก เพราะการจำ
เนื้อหาที่มีขนาดยาวอาจจะ
จำไม่ได้ทั้งหมด และอาจ
เกิดความเครียด

คำถามชวนคิด

คำถาม : นักเรียนคิดว่าเราควรใช้วิธีการใดในการย่อเนื้อหาให้สั้นและจำได้ง่าย

คำตอบ : ใช้วิธีการย่อความเพื่อให้เนื้อหามีขนาดสั้นลงและจดจำได้ง่าย

กิจกรรม

สายย่อ...พอเข้าใจ

กิจกรรมสายย่อ...พอเข้าใจ

ตำรวจรับป็นยิงคนร้ายตายคาที่หมดทุกคน
ด้วยกระสุนปืนของตำรวจไม่มีใครรอดชีวิตเลย

ตำรวจรับป็นยิงคนร้ายตายหมด

กิจกรรมสายย่อ...พอเข้าใจ

น้องใช้มือจับช้อนแล้วตักข้าว จากนั้นก็อ้าปาก
กินข้าวที่อยู่ในช้อนนั้น

น้องใช้ช้อนตักข้าวกิน

กิจกรรมสายย่อ...พอเข้าใจ

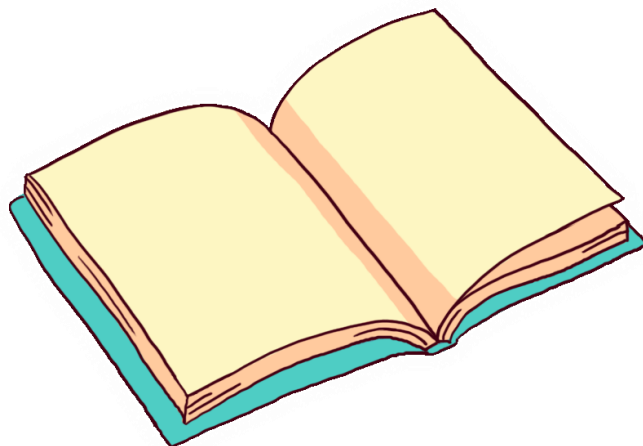
รถของนายโหน่งแล่นมาด้วยความเร็วสูง
แหกโค้งระหว่างเลี้ยวจึงเสียหลักพลิกคว่ำข้างทาง

รถของนายโหน่งพลิกคว่ำลงข้างทาง

การเขียนย่อความ

(๑)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. **บอก**หลักการเขียนย่อความได้
๒. **เขียน**ย่อความจากเรื่องที่อ่านได้
๓. **บอก**ประโยชน์ของการเขียนย่อความได้

กิจกรรมย่อความ

ตามประสบการณ์เดิม

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๓
โดยเขียนย่อความตามประสบการณ์
เดิมจากเรื่อง “ครอบครัวตัวอย่าง”
(เวลา ๕ นาที)

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “ครอบครัวตัวอย่าง” แล้วเขียนย่อความตามรูปแบบให้ถูกต้อง

ครอบครัวตัวอย่าง

ผลการคัดเลือกรับรางวัลครอบครัวตัวอย่างประจำอำเภอชะอำปีนี้ ได้แก่ ครอบครัวของ พลโทเด่น คลีบ้าน ภรรยาชื่อชอนกลิ่น คลีบ้าน ซึ่งมีลูก ๓ คน เป็นชาย ๒ คน หญิง ๑ คน ภรรยาของพลโทเด่น คลีบ้าน เป็นพยาบาลแผนกฉุกเฉินที่มีความขยันใส่ใจดูแลผู้ป่วยทุกคนอย่างเต็มที่ หลังเลิกงานคุณชอนกลิ่นจะเป็นแม่บ้านแม่เรือนที่ดี ครอบครัวนี้มีความหวังอยากให้ ลูกชายทั้งสองเป็นทหาร ส่วนลูกสาวคนเล็กอยากให้ เป็นพยาบาลเหมือนแม่ พลโทเด่น คลีบ้านภูมิใจในภรรยาและลูก ๆ มาก ใคร ๆ ก็ชมว่าเป็นครอบครัวตัวอย่าง

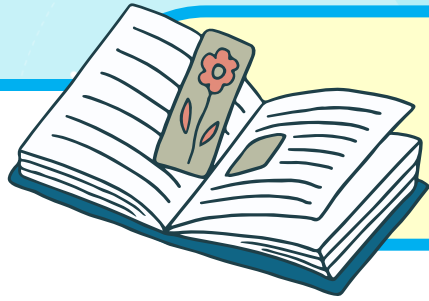
จากหนังสือผู้ที่ได้รับรางวัลครอบครัวตัวอย่าง จังหวัดเพชรบุรี

พลโทเด่น คลีบาน และครอบครัว ได้รับรางวัล
ครอบครัวตัวอย่างของอำเภอชะอำ โดยภรรยาของท่าน
มีอาชีพพยาบาล และเป็นแม่บ้านที่ดีอีกด้วย ท่านอยาก
ให้ลูกชายเป็นทหารเหมือนท่าน ส่วนลูกสาวอยากให้เป็น
พยาบาลเหมือนแม่ พลโทเด่น คลีบาน ภูมิใจในตัวภรรยา
และลูก ๆ เป็นอย่างมาก

การเขียนย่อความ จากเรื่องที่อ่าน

การเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน

คือ การเก็บสาระสำคัญของเนื้อเรื่องให้ครบถ้วน
แล้วนำข้อความที่ยังไม่จัดระเบียบ มาเรียบเรียงใหม่
ให้กะทัดรัด ด้วยสำนวนภาษาของตนเอง และมีใจความ
สำคัญครบถ้วน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้รวดเร็ว

หลักการเขียนย่อความ จากเรื่องที่อ่าน

อ่านเนื้อเรื่อง
อย่างละเอียด

วิเคราะห์
ลักษณะเนื้อหา

บันทึก
ใจความสำคัญ

ตัดเนื้อหา
ที่ไม่จำเป็นออก

เปลี่ยนคำ
สรรพนาม

ไม่ใช้อักษรย่อ

การเลือกใช้คำ

เขียนร่าง
ย่อความ

อ่านทบทวน
อีกครั้ง

เขียนขึ้น
รูปแบบย่อความ

รูปแบบของย่อความ

ย่อบทร้อยแก้ว

ย่อความเรียงร้อยแก้วธรรมดา ขั้นต้นดังนี้

ย่อเรื่อง.....ของ (ชื่อผู้แต่ง).....

จากหนังสือ.....หน้า.....

ความว่า

.....

ย่อจดหมาย

ย่อจดหมาย ขั้นต้นดังนี้

จดหมายของ.....ถึง.....

ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความว่า

.....

ย่อประกาศ

ย่อคำประกาศ แถลงการณ์ คำสั่ง ระเบียบ ขันต้นดังนี้

คำประกาศของ.....แก่.....

ลงวันที่.....ความว่า

.....

ย่อคำปราศรัย

ย่อคำปราศรัย สุนทรพจน์ พระราชดำรัส ขึ้นต้นดังนี้

คำปราศรัยของ.....แก่.....

เนื่องใน.....ทาง (สถานที่กล่าว).....

ณ วันที่.....ความว่า

.....

ย่อปาฐกถา

ย่อปาฐกถา คำบรรยาย คำสอน ชั้นต้นดังนี้

คำบรรยายของ.....เรื่อง.....

แก่.....ที่.....ณ.....วันที่.....

เวลา.....ความว่า

.....

ย่อบทประพันธ์

ย่อคำประพันธ์ ชั้นต้นดังนี้

คำประพันธ์ประเภท..... เรื่อง.....

ของ.....ตอน.....

ความว่า

.....

กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

คำชี้แจงการทำใบงาน

ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๔ **ฝึกย่อความ** โดยให้นักเรียนเขียนย่อความจากเรื่อง “วิ่งเปี้ยว” ให้ถูกต้องตามรูปแบบของการเขียนย่อความ

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

- ๑) แจกใบงานที่ ๔
เรื่อง ฝึกย่อความ
- ๒) สังเกตการทำงานของนักเรียน
และให้คำแนะนำเพิ่มเติม
- ๓) ประเมินการเขียนย่อความจาก
เรื่องที่อ่าน

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

- ๑) ทำใบงานที่ ๔
เรื่อง ฝึกย่อความ
- ๒) เมื่อนักเรียนทำใบงานเสร็จแล้ว
ให้ส่งที่ครูประจำชั้น/ครูประจำวิชา
เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

ใบงานที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วเขียนย่อความตามรูปแบบ

วิ่งเปี้ยว

วิ่งเปี้ยวเป็นการละเล่นพื้นบ้านของเด็กไทยอย่างหนึ่งที่เด็ก ๆ นิยมเล่นกันมายาวนาน เป็นการละเล่นที่ต้องใช้กำลังความแข็งแรงของร่างกายในการวิ่งให้เร็วที่สุด วิธีเล่นง่ายและไม่ต้องมีอุปกรณ์อะไรมีเพียงผ้าผืนเล็ก ๆ ๒ ผืนเท่านั้น มีวิธีการเล่น ดังนี้ จำนวนผู้เล่นไม่จำกัด โดยแบ่งผู้เล่นออกเป็น ๒ ฝ่าย ๆ ละ เท่า ๆ กันอาจมีผู้เล่นประมาณ ๕ - ๑๐ คน ไม่ควรมากหรือน้อยไปกว่านี้ เพราะจะทำให้ไม่สนุกเท่าที่ควร โดยเตรียมกรวยหรือปักหลัก ๒ ข้างหรือใช้คนนั่งเป็นหลัก ข้างละหลักระยะห่างประมาณ ๘ - ๑๐ เมตร มีกรรมการตัดสิน ๑ คน เริ่มต้นพร้อมกันทั้งสองข้างยืนต่อแถวกันที่กรวยหรือหลักของฝ่ายตนเอง ต้องวิ่งอ้อมหลักให้ทันกันให้คนแรกมือถือผ้าคนละผืน เมื่อถึงฝ่ายของตนก็ส่งผ้าให้คนต่อไป เป็นเช่นนี้จนวิ่งทันกันฝ่ายไล่ทันต้องใช้ผ้าที่ถืออยู่ตีอีกฝ่ายหนึ่ง ถือว่าฝ่ายนั้นชนะ ข้อห้ามในระหว่างเล่น คือ ห้ามทำผ้าตกพื้นหากทำตกต้องวิ่งกลับไปเก็บผ้าแล้วจึงวิ่งต่อไป ห้ามวิ่งขวางฝ่ายตรงข้าม ห้ามจงใจเตะกรวยหรือหลักของฝ่ายตรงข้าม

ที่มา : ศิลปะชาวบ้าน ของ วิบูลย์ ลี้สุวรรณ หน้า ๔๓

สรุปการทำกิจกรรม และตรวจสอบความถูกต้อง

ย่อบทความเรื่อง **วิ่งเปี้ยว** ผู้แต่ง **วิบูลย์ ลี้สุวรรณ**
จาก **หนังสือศิลปะชาวบ้าน** หน้า **๙๔ - ๙๕** ความว่า

วิ่งเปี้ยวเป็นการละเล่นของไทย ผู้เล่นใช้กำลังความแข็งแรง
ในการวิ่งให้เร็วที่สุด วิธีเล่นนั้นง่าย ใช้ผ้าฝืนเล็ก ๆ ๒ ผืน ไม่จำกัด
จำนวนผู้เล่น แบ่งให้เท่ากันทั้ง ๒ ฝ่าย และมีกรรมการตัดสิน ๑ คน
ซึ่งคนแรกของแต่ละฝ่ายถือผ้า แล้ววิ่งส่งผ้าให้คนถัดไป เป็นเช่นนี้
ไปเรื่อย ๆ จนวิ่งตามทันหลังอีกฝ่าย ฝ่ายไล่ทันใช้ผ้าตีอีกฝ่าย
จึงถือว่าเป็นผู้ชนะ

คำถามสรุปบทเรียน

คำถาม : การเขียนย่อความมีความสำคัญ และมีประโยชน์อย่างไร

คำตอบ : ช่วยในการจดบันทึกย่อเนื้อหาที่มีขนาดยาวให้สั้นลง เพื่อการจดจำได้ง่าย

บทเรียนครั้งต่อไป

รายวิชา ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

การเขียนย่อความ (๒)

สิ่งที่ต้องเตรียม

- ใบความรู้ เรื่อง การเขียนย่อความจากนิทาน
- ใบงาน เรื่อง ฝึกเขียนย่อความจากนิทาน

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

